

STAANDE - WARNETTEN :

EEN VISSERIJ MET TOEKOMST ?

Regelmatig kwamen op de Oostendse markt Deense vaartuigen verkopen. De schepen gebruiken zg. staande-warnetten. We dachten dat deze manier van vissen bij ons minder, zoniet totaal onbekend is en zijn daarom ons licht even gaan opsteken bij de heer G. Vanden Broucke, ingenieur en assistent bij de werkgroep „Techniek in de Zeevisserij” (Commissie T.W.O.Z.).

We hadden met de heer G. Vanden Broucke hieromtrent een interview omdat we van oordeel zijn dat het hoog tijd wordt dat ons proefstation, dat toch van het grootste belang is, meer uit zijn schelp komt op praktisch gebied en het, zoals destijds het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek, geen gesloten zaak blijft voor onze vissers.

In Holland, Engeland, Duitsland en Frankrijk worden de vissers praktisch voorgelicht. Bij ons blijft het nog steeds bij het bespreken met enkele vertegenwoordigers van de visserij in commissies. Die vertegenwoordigers van het bedrijf zijn niet de mensen van wie men moet verwachten, dat al de leden van de Rederscentrale daardoor zullen ingelicht worden.

Zo men dit denkt, dan vergist men zich. Alle bevindingen van dit proefstation blijven dus in gesloten kring, wat radikaal in tegenstelling is met de doelstellingen van dat station dat er toch gekomen is om niet alleen onderzoekingen te doen, maar de wetenschap ten dienste te stellen van de praktijk.

Vele reders en vissers en mensen van buiten het bedrijf stellen zich de vraag waarom de Denen prachtige en grote vangsten kabeljauw kunnen aanvoeren. Zijn de onzen dan minder bekwaam ?

Het is voor die reden dat we ingenieur Vanden Broucke zijn gaan opzoeken, aan wie we verschillende vragen stelden, waarop we antwoorden ontvingen, welke we graag ten dienste van onze lezers en in 't bijzonder onze vissers stellen.

DE MENING VAN DE HEER VANDEN BROUCKE

V : Waarin bestaat de techniek ?

A : De staande warnetten die door de Deense vissers worden gebruikt zijn eenvoudig enkelvoudige netten, de z.g. single-walled netten. Deze netten zijn uit zeer licht, doch sterk garen geconstrueerd. Met deze netten wordt gevist op tong en gul en voor de geïnteresseerden kan ik U de voornaamste karakteristieken geven.

Voor het tongnet b.v. is de lengte van de bovenpees 60 m en is de hoogte 60 cm. Het net heeft een maaswijdte van 11 cm. Het stuk netwerk is 2.000 mazen breed en 10,5 mazen diep en is aangeslagen als volgt : voor de bovenpees 5 mazen per 15 cm en voor de onderpees 5 mazen per 16 cm.

Wat het gullennet betreft bedraagt de lengte van de bovenpees 60 cm, bij een hoogte van 4 cm. De maaswijdte is 19 cm en het net is 1.000 mazen breed en 19,5 mazen diep en wordt aangeslagen aan de bovenpees 4 mazen per 25 cm en aan de onderpees 4 mazen per 36 cm.

V : Is een speciale optuiging nodig ?

A : Inderdaad. Het tongnet en het gullennet hebben een dubbele bovenpees (2X4 mm) waartussen ovale vlottertjes zijn vastgemaakt. Deze wijze van bevestiging verhindert dat de vlotters haperen in het netgaren. Het aantal vlotters is honderd per net of 1 per 60 cm.

Als belasting van de onderpees wordt bij het tongnet soepel loodkoord genomen. Deze loodkoord volgt de oneffenheden van de bodem, zodat de tong niet onder het net kan ontsnappen.

Bij het gullennet is de belasting enigszins anders. Daar wordt als belasting een stel ringen gebruikt die aan de onderpees zijn bevestigd. Deze ringen beletten het haperen en scheuren van de gullennetten aan korallen en stenen rond de wrakken.

V : Wat zijn de kosten ervan ?

A : Hierop kan ik geen konkreet antwoord geven. Er spelen immers een groot aantal factoren een rol : aard van materiaal, soort net, aantal netten, optuiging enz. De aankoop en installatie van sonar en powerblock zijn eveneens in aanmerking te nemen.

V : Hoe wordt met dat systeem gevist ?

A : De voornaamste fasen bij bedoeide visserijmethode zijn m.i. het opschieten van de netten op de houten vorken, het klaar maken van de netten op de wegschiettafel en de verankering.

Voor tong worden 40 à 60 netten aan elkaar verbonden, weggeschoten als de visgrond het toelaat. Het vaartuig vaart in tij en vanaf de tafel op het achterdek worden de netten na elkaar van de houten vorken gevierd.

Na het overboord plaatsen van een kleine boei met twee anders worden twee à drie netten weggeschoten, waarna terug een verankering, dan terug twee à drie netten, een verankering enz., tot al de netten zijn uitgezet. Aan het laatste net wordt terug een boei met verankering bevestigd. Indien het aantal netten te hoog oploopt, bv. 60 X 60 m = 3,6 km, wordt tussenin nog een paar boeien geplaatst. Het aantal ankers dat wordt gebruikt hangt af van de stroming; naargelang de stroming moeten dan ook meer of min ankers worden ingelast.

Voor de gullennetten is de techniek van uitzetten juist dezelfde mits rekening moet worden gehouden met de ligging van de wrakken t.o.v. de stroming. Het aantal netten die aan elkaar verbonden worden uitgezet, beperkt zich hier tot 2 à 4, al naargelang de grootte van het wrak.

Voor het binnenzetten van de netten wordt met een dreghaak de eerste boei binnenboord gezet. Vervolgens wordt via een met gummi beklede rol, die hydraulisch of elektrisch wordt aangedreven, het net binnengewonden waarbij telkens ook de ankers van de netten worden losgemaakt.

V : Welke voor- en nadelen zijn er aan verbonden ?

A : Onder de voordelen zijn te vermelden :

— Visgronden kunnen bevestigd worden die met sleepnetten niet te bevissen zijn, bv. voor gul en kabeljauw kan rond de wrakken worden gevist en op tong kan in de stenen en in scherpe grond worden gevist.

— De visstapel wordt beschermd, vermids alleen grote individuen worden gevangen en kuitzieke tong wordt niet gevangen.

— Er is mogelijkheid tot besparing van brandstof; eens de netten zijn weggeschoten, wordt het anker gevierd en de motor stilgelegd.

— De vis wordt niet beschadigd door het slepen of door bijvangst, zodat de kwaliteit uitstekend is.

— De bemanning heeft geen zwaar werk en heeft praktisch normale slaapuren tijdens de tongvisserij.

— Een vlotte omschakeling naar andere vismethoden is mogelijk.

— Er is een relatief lage investering wat betreft net en optuiging.

— De netten zijn minder aan slijtage onderhevig daar zij niet worden gesleept.

Als nadelen kunnen worden opgesomd :

— De gebruikte boeien hebben geen licht of radarreflektoren; dit vormt een bijzonder nadeel in het najaar en bij mistig weder.

— Het vaartuig mag niet te groot zijn, daar vlot moet worden gemanoeuvreerd.

(vervolg blz. 4)

(Vervolg van blz. 3)

- Deze visserij vereist een juiste plaatsbepaling van visgronden en wrakken; een decca-installatie is dan ook noodzakelijk.
- Er kan slechts gevist worden tot windkracht 5 à 6 Beaufort; het manoeuvreren met het vaartuig wordt belemmerd en tijdens het binnenhalen kan het net scheuren door het slingeren van het vaartuig.
- De wrakken moeten niet alleen gekend zijn t.a.v. de plaatsbepaling, maar ook de oriëntatie moet zoveel mogelijk worden omschreven. Daarom is het aanbevolen een sonar te installeren. Deze sonar kan de onnauwkeurigheid van de decca (nachteffect en kusteffect) onderwerpen.
- De vangmatigheid vermindert bij te grote stroming (afhankelijk van de plaats, stroomtij, kranktij).
- Het opschieten en controleren van de netten om terug visklaar te komen vergt enige tijd en werk.

V: Waar en wanneer wordt die visserij bedreven ?

A: Sedert de Denen in de Oostendse vismijnen komen verkopen, is er in onze Belgische visserijmiddelen belangstelling ontstaan voor deze visserij. Vooral de kwaliteit van deze vis is uitstekend, enerzijds door de korte reizen en anderzijds door de visserijtechniek zelf, zoals reeds werd aangehaald.

Mijn inziens zou, vooraleer met deze visserij gestart wordt in België, moeten worden uitgezien naar visgronden die in aanmerking komen, alsmede de perioden waarin deze visserijtechniek kan worden bedreven. Hiermede bedoel ik in de eerste plaats het vastleggen van seizoenen per soort, dus gul of tong of eventueel gekombineerd, en in de tweede plaats de visgronden afhankelijk van stroming, aantal wrakken, visgronden waar de gewone trawlvisserij al dan niet kan bedreven worden.

V: Kunnen geïnteresseerde reders bij U terecht voor nadere bijzonderheden ?

A: Zoals voor andere technieken en visserijen het geval was in het verleden en is in het heden, kunnen geïnteresseerden natuurlijk bij ons terecht voor nadere informatie.

P. Vandenberghe.

KORTE BERICHTEN

LOCH DESJ

Visserij uit Blangladesj hebben voor de Bengaalse kust een groot «zeemonster» gevangen dat zes vleugels heeft en eieren legt, maar daarnaast ook levende jongen ter wereld heeft gebracht. Het monster is door vooruitziende zakenlieden gekocht en wordt onder enorme belangstelling in de stad Kkoelna tentoongesteld.

GEEN BEMANNINGSPROBLEMEN MEER VOOR DE FRANSE VISSERIJ

Met verbazing stelt men in Frankrijk vast, dat de aanvragen voor inschrijving in de visserij scholen gevoelig verhoogde en wel zodanig dat de 540 beschikbare plaatsen in de elf visserij scholen langs de franse kust, niet voldoen voor deze vraag. Afgewogen aan de crisis die nochtans de franse visserij telt, is er maar één uitleg en dit is deze van het groot aantal werkzoekenden elders zodat de families zich nu ook al tevreden achten met een plaatsje in de visserij voor hun zoon. Het zijn vooral de jongeren van de kuststreek die zich komen aanmelden. Tegenover deze eerder onverwachte toeloop heeft men zich dan ook verplicht gezien een pre-selectie te stellen. Tot deze pré-test behoort dan ook, voor die leerlingen die nog niet gevaren hebben, een ver-

plichte inscheping waarvan men naderhand reeds sommige afvalligen verwacht.

VERALGEMENING VAN DE OPVANG IN FRANKRIJK

In Frankrijk met zijn veelheid aan kleine vissersplaatsen, is men nog niet aan de algemene toepassing toe. Vanaf 1 januari 1976 hebsing van de richt- en opvangprijzen enkele plaatselijke producenten organisaties, die zich bij een erkende regionale organisatie aangesloten hebben, besloten vanaf volgend jaar de opvangprijs in te stellen voor de kommunautaire vissoorten. De producenten zullen een bijdrage van 0,30 % leveren. Tot nog toe was er geen algemeenheid te bereiken voor een ophouden der prijzen. Vermelden we in dit verband dat er op sommige plaatsen wel een aankoopkoöperatieve bestaat waarin de producenten hun belangen hebben. Deze aankoopkoöperatieve zorgde voor een regulerend ingrijpen van de prijs naar boven. Zo kwam onder meer deze aankoopkoöperatieve te Porten-Bessin alleen reeds tussen meer dan anderhalf miljoen kilogram vis voor een waarde van ruim zestig miljoen. In dergelijke koöperatieven die toch ook winst wensen te verzekeren, moet men toch altijd opletten dat het handelsschap niet haalt op het producentenschap.

BIJZONDERE SUBSIDIE VOOR PLASTIEKE NIEUWBOUW EN MODERNISATIEPREMIE IN FRANKRIJK

Te Honfleur staat een nieuwe 18,5 m. vissersvaartuig op stapel, volledig in plastic gebouwd. Behalve de 6 tot 10 % subsidie wegens moderne bouw, komt voor dergelijke vaartuigen nog een speciale toelage van 5 % op de bouwkosten. Men krijgt inderdaad 6 % toelage als modernisatiepremie voor diegenen die individueel uitbaten en 10 % voor diegenen die de bestuursuitbating door een speciaal opgerichte en door de overheid gesteunde organisatie laten gebeuren. Het is duidelijk dat diegenen die de modernisatiepremie wensen te ontvangen verplicht zijn te bouwen naar één door de overheid ontworpen type. In deze typen heeft men vooral het aksent gelegd op de polyvalentie of de mogelijkheid voor het vaartuig meerdere visserijen te bedrijven. Dit is nu bijzonder van belang gezien de opgelegde beperkingen en kwota het sommige typen van vaartuigen, eenzijdig ingesteld voor een bepaalde visserij, niet meer mogelijk zullen maken het ganse jaar rond te vangen. Als dit nu echter de oplossing is, om deze vaartuigen naderhand op andere vangstgronden tussen de anderen te laten vissen, is een andere vraag. Als men slechts bepaalde kwantums mag vissen, zal dit kwantum van geen kilogram vermeerderen door het gebruik van polyvalente vaartuigen. Men zal hierdoor alleen maar het aantal vaartuigen op bepaalde vangstgronden verhogen en de vangst per eenheid verkleinen. De types «A» en «B» komen bij «C» vissen tot de kwota uitgeput is. Dan komen «B» en «C» bij «A» vissen, enz.

Aldus vissen de schepen naargelang het seizoen, een gans jaar, voor dezelfde hoeveelheden die de betrokken eigen vaartuigen anders misschien in 8 maanden zouden uitputten. Het verhoogt dus de uitbatingkosten tot een gans jaar gezien de voor een bepaalde visserij ingestelde vaartuigen elk hun specifiek kwantum wellicht in 8 maanden zouden opgebruikt hebben, maar dan ook 4 maanden minder uitbatingkosten zouden kennen. De polyvalentie kan wel een oplossing zijn voor één enkel vaartuig die aldus telkens iets van een ander meeneemt, maar veralge-

meend en in verband met de opgelegde kwotas is het geen goede oplossing.

DE TYPES VAN POLYVALENTE VAARTUIGEN

Het plan voor visserijrelance voorziet 3 types van polyvalente vaartuigen waarvoor men een subsidie verkrijgt voor modernisatie.

HET HOUTEN POLYVALENT GARNAALVISSERSVAARTUIG

Het gaat hier om een 12 meter vaartuigje dat zowel achteraan of bezijden kan vissen. De breedte is 4,40 m. Dieptegang achteraan bij lading 1,95 m. Bruto tonnemaat 20. Brandstoftanks 2700 liter. Snelheid 10 knopen en visserijduur 4 dagen. Motor 150 P.K. Bemanning 4. Dit vaartuig kost 4,5 miljoen B. fr.

HET HOUTEN POLYVALENT SCHELPEVAARTUIG

Ook voorzien voor gewone visserij. Grootste lengte 14,35 m. Breedte 5,04 m. Middenholte 1,45 m. Dieptegang bij varen, achteraan 2,30 m. en vooraan 1,50 m. Brutotonnemaat 35 ton. Visruimen 21,30 m² en brandstoftanks 5000 liter. Motor 10,7 knopen. Motor 272 PK. 3200 t/m. Visserijbereik : 5 dagen. Bemanning 4/5 man. Kostprijs 5,5 miljoen B. fr.

HOUTEN POLYVALENT VISSERSVAARTUIG

Lengte 16 m. met mogelijkheid tot vissen achteraan als zijdelings. Breedte 5,5 m. Grootste lengte 16,5 m. en tussen loodlijnen 14,90 m. Dieptegang bij varen achteraan 2,70 m. Brutotonnemaat 40 Ton. Visruimen 40 m³. Brandstoftanks 9500 liter. Motor 400 PK. Snelheid 10,5 knopen. Visserijbereik 8 dagen. Hulpmotor. Bemanning 6 man. Kostprijs 1975 : 6,8 miljoen B. fr.

VIS ETEN IS VERANTWOORD ETEN

IJSLANDSE TREILER VERKOOPT VANGST TE OOSTENDE

Na meerdere maanden afwezigheid komt opnieuw een IJslandse trailer in de Oostendse vismijn een vangst verkopen. Dit zou dan, als alles zijn normale gang gaat, dinsdag 30/9 moeten gebeuren. De schipper geeft een vangst van 50 tot 55 ton op met volgende detail : 511 kisten rode zeebaars, 248 kisten grote koolvis, 207 kisten grote kabeljauw en 12 kisten schelvis. Deze detail kan evenwel nog gewijzigd worden. De schipper had inderdaad toegezegd in de loop van heden donderdag opnieuw in verbinding te treden met de Oostendse vismijndirectie, maar bij het ter perse gaan was dit nog niet gebeurd. Het gaat hier dus wel om een voorlopige vangst.